

Karácsony - de ki gondol Jézusra?

Mi jut eszedbe a karácsonyról?

A legtöbb ember számára a karácsony elsősorban családi ünnep. A család tagjai - legalább ezen az estén - megtapasztalják az összetartozás érzését: ünnepi vacsora, ajándékok a fenyőfa alatt, karácsonyi éneklés. Ki ne ismerné azonban a készülődéssel együtt járó stresszt? Sokaknak nincs idejük azon gondolkodni, hogy mivel szerezhetnénk valóban örömet egymásnak. Amiatt nyugtalankodnak, hogy ne hogy valakinek elfelejtsenek karácsonyi és újévi képeslapot küldeni, vagy hogy időben sikerüljön megvenni minden ajándékot.¹ Sok a munka: ünnepi ételek készítése, nagytakarítás stb. Többen szakítanak időt elmélkedésre, karácsonyi koncertekre, süteménysütésre, karácsonyfadíszek készítésére, ajándékok beszerzésére stb. - de mindez miért?

Bizonyos nyelvekben a karácsony szó jelentése mutatja, hogy eredetileg az emberek Jézus tiszteletére jöttek össze ünnepelni.² Felmerül azonban a kérdés: tanítja-e az Újszövetség, hogy Jézus születését különleges ünnepnek kell tartani. Ha nem, akkor nem tekinthető keresztényinek, és el kell utasítanunk.

Az evangéliumok nem tudósítanak Jézus születési idejéről.

Jézus biztos nem született télen: sem decemberben, sem januárban. A mezőkön pásztorok tanyáztak a nyájaikkal (Lukács 2:8). Habár a palesztin tél melegebb, mint az európai, a hideg miatt mégis istállóban tartják a nyáját október végétől fogva. Jézus szavai is tanúsítják, hogy meglehetősen hideg volt télen Palesztinában:

Imádkozzatok, hogy ne kelljen télen, sem szombaton menekülnötök. (Máté 24:20)

Az is igen valószínűtlen, hogy télen tartsanak egy olyan népszámlálást, amely miatt egész családoknak - beleértve a terhes asszonyokat, kisgyermeket - kell szülőhelyükre visszamenniük.

Az első századi keresztények számára a december 25-i karácsonyi ünnepelés teljesen ismeretlen volt.

A pogány Római Birodalom területén a II-III. században a Mitrász-vallás (perzsa eredetű Napisten-kultusz) volt a legelterjedtebb. Ennek részeként december 25-én ünnepelték a téli napfordulót. Azonban már a Mitrász-kultusz megjelenése előtt is bevett gyakorlat volt, hogy a római császárok templomokat szenteltek a "Sol Invictus"-nak (a legyőzhetetlen Napnak), és az újjáéledő győztes Napot ünnepelték.

Nagy Konstantin (Kr.u. 285-337) kísérletet tett arra, hogy a pogány Római Birodalmat különböző keresztény elemek átvételével erősítse meg. Elérte, hogy Jézus születését a Nap-imádat ünnepének nyilvánítsák.³

Krisztus magát a világ Világosságának vallotta (János 8:12), és a keresztények ekként tisztelik őt - azonban ünnepi szertartások nélkül!

Az egyháztörténelem néhány kiemelkedő alakjának megnyilvánulásai jól bizonyítják az ünnep pogány hátterét. Az egyik egyházatyá, Ambróziusz például ezt mondta: "Krisztus a mi új Napunk." Augusztinus elrendelte, hogy - ellentétben a pogányokkal - ezen a napon ne a Napot, hanem annak teremtőjét imádják. Nagy Leó azért kritizált némelyeket, mert a karácsonyt Jézus születésének napja helyett a Nap születéséül ünnepelték.

Hogyan akarja Jézus, hogy az Ő eljövetele feletti örömünket kifejezzük?

Érthető az a vágy, hogy Isten emberré létele feletti örömünket és hálánkat ki szeretnénk fejezni. Fel kell azonban tennünk a kérdést: Jézus hogyan szeretné, hogy ezt tegyük? A Bibliában semmilyen utalás sincs arra, hogy a keresztények különleges formákkal vagy egy konkrét napon ünnepelték volna Jézus születését. Sőt, inkább azt találgatjuk, hogy az ilyen jellegű ünnepelést határozottan elutasították. (Galata levél 2:8-11; Kolossé levél 2:16-17)

¹ Nem az ajándékozásra való vágyat akarjuk kritizálni, a középpontban azonban Jézusnak kellene lennie. A keleti bölcsek nem egymást, hanem Jézust ajándékozták meg. (Máté 2:11) Mi lehet annál nagyobb ajándék, mint önmagunk odaadása?

² "Az Isten igralmára kérlek tehát titeket, testvéreim, hogy okos istentiszteletként szánjátok oda testeteket élő és szent áldozatul, amely tetszik az Istennek; és ne igazodjatok e világhoz, hanem változzatok meg értelmek megújulásával, hogy megítélhessétek: mi az Isten akarata, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes." (Róma levél 12:1-2)

³ Christmas - Christ mass: Krisztus mise; Weihnachten - geweihte Nacht: [Krisztusnak] szentelt éjszaka. (Nem így a magyar karácsony szó. Ez szláv eredetű, őse a régi szláv nyelvben szereplő korcsun szó, amely lépőt, átlépőt jelentett. A szó jelentése az újesztendőbe való átlépésre utal.)

⁴ "Konstantin... élete végéig támogatta a Nap-kultuszt. Két szobrot állíttatott magáról, amelyek a napistent fénylő dicsőségben ábrázolták. A következőket írta a talapzatra: >>Konstantinnak, aki úgy fénylik, mint Hélios<<. Kétségkívül Konstantintól származik a Nap-kultusz és a Krisztus-kultusz összekötésének gondolata, ami a már akkor létező Krisztus-Nap szimbolizmusnak volt köszönhető". (Oscar Cullmann, Der Ursprung des Weihnachtsfestes, Zürich 1960, Zwingli Verlag Zürich/Stuttgart, S. 28)

Jézus így válaszolt: "Ha valaki szeret engem, az megtartja az én igémet; azt pedig az én Atyám is szeretni fogja, és elmegyünk hozzá, és szállást készítünk magunknak nála." (János 14:23)

A Jézus iránti szeretet abban nyilvánul meg, hogy naponta kapcsolatban vagyunk vele, és komolyan keressük az akaratát életünkre nézve.

Azután így szólt mindnyájukhoz: "Ha valaki énutánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel naponként a keresztjét, és kövessen engem. Mert aki meg akarja menteni az életét, elveszti, aki pedig elveszti az életét értem, megmenti azt. Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, önmagát pedig elveszti vagy romlásba viszi? (Lukács 9:23-25)

Nem az a célunk, hogy megreformáljuk a karácsony hagyományát, hanem hogy mindenkit az igazi kereszténységre hívjunk. Elfogadod ezt a meghívást? Szeretnénk veled együtt követni Krisztust.

Jézus volt Isten legnagyobb ajándéka, akiben legtökéletesebben nyilvánította ki szeretetét. Azért jött, hogy Istent szolgálja, és a legnagyobb ajándékot ígéri nekünk: az örök életet. Szeretetre, megbocsátásra, öröme és békességre akar minket tanítani.

Mit gondolsz erről az ajándékról?

Ezeket azért mondom nektek, hogy békességetek legyen énbennem. A világon nyomorúságotok van, de bízzatok: én legyőztem a világot. (János 16:33)